

תוכן העניינים

--	מבוא
1	ארץ
16	עיר
26	חי
40	צומח
60	דומם
75	ילד
87	ילדה
103	מקצוע
118	אישיות

מברא

חוברת זו מיועדת למורים ולתלמידים שעברו את השלב ההתחלתי של רמת ביניים נמוכה (רמה ב' נמוכה), שלמדו בספר "בראש ובראשונה" ברמה א', ומתעתדים ללמוד ברמת ביניים מתקדמת יותר (רמה ג'). הלימוד בחוברת זו מרוכז וממוקד.

החוברת משלימה את הוראת פריטי המורפולוגיה והתחביר הנוהגים ברמה ב' ביחידה להוראת העברית באוניברסיטה העברית בירושלים לפי חוברת הפריטים בעריכת רון כוזר.

בחוברת תשעה פרקים. שמונת הפרקים הראשונים בנויים באופן דומה: בכל פרק נושא תוכן (בקווים כלליים נבחרו הנושאים מהמשחק "ארץ, עיר"). הקטע הפותח מציג את נושא הפרק וכן נושא תחבירי מסוים שיידון בהמשך. בכל פרק יש עיסוק בנושא תחבירי אחד לפחות, בנושא מורפולוגי אחד לפחות מתחום השם, מילות היחס או צורות מבנים שגורים וכן בקבוצת פועל. בכל פרק קטעי קריאה ושירים המציגים את הנושאים הדקדוקיים וכמובן תרגילים מסוגים שונים.

יש לציין שהחוברת יוצאת במהדורת ניסוי ועדיין לא הגיעה לידי עריכה סופית.

אשמח לתגובות ולהערות.

תוכלו לפנות אלי בדוא"ל: goni@mail.huji.ac.il

בהצלחה,

גוני

קראו את הקטע.

ארץ החלומות

- 1 "גן עדן", "ארץ לעולם-לא", "ארץ הילדים" - אלה שלושה שמות לאותו מקום, וְרִיאָיוֹת של אותו חלום. בכל הַתְּקִיפוֹת בהיסטוריה אנשים חלמו על הארץ הזאת.
- 5 התורה מספרת על גן עדן, הבית הראשון של אדם וחווה. גן עדן היה מקום יפה מאוד, האדמה שם הייתה טובה ונתנה הרבה פירות: "כָּל-עֵץ נִחְמָד לְמִרְאָה, וְטוֹב לְמֵאֲכָל" (בראשית ב, ט), היו שם הרבה מים. לאדם וחווה היו חיים נעימים וטובים. גם המְלָאָכִים היו בגן עדן, והיו שם שני עצים מיוחדים: "וְעֵץ הַחַיִּים, בְּתוֹךְ הַגֵּן, וְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע" (בראשית ב, ט).
- 10 אותו רְעִיוֹן של ארץ טובה חוזר בהרבה סיפורי אגדה ופנטזיה: הסיפור המודרני על פִּיטֵר פֶּן - הילד שאף פעם לא גדל - הוא סיפור על "גן עדן" כזה. ב"ארץ לעולם לא" אין מבוגרים. יש שם ילדים שלא גדלים אף פעם, פיות כמו טִינְקֵרְבֵּל, קִפִּיטֵן הוֹק הַרְשָׁע והפִּירָאטִים שלו, אינדיאנים, בְּנוֹת יָם ועוד חיות מהאגדות. שם מותר לילדים לשחק כל היום. שם אין בית ספר, שיעורי בית ואימא ואבא, שאומרים מתי ללכת לישון. ארץ בלי חוקים. גם 15 החוקים של הטבע שונים - שם אנשים יכולים לעוף כמו ציפורים.
- האם הארץ הזאת היא ארץ אֶמִיתִית או רק ארץ חלומות? כדי להגיע ל"ארץ לעולם לא" צריך לעוף "עד הכוכב השני מימין, ואז ישר עד הבוקר".
- 20 התורה מספרת שגן העדן נמצא בין ארץ פוש, אֲשׁוּר, נְהַר פָּרַת ונהר חִידְקֵל. הרבה חוקרים שואלים את השאלה הזאת, על המקום של גן עדן. יש חוקרים שחושבים שגן עדן הוא בעיראק של היום, או אולי במקום אֶקְזוּטִי עם הרבה מים, עצים ופרחים, זהב ואבנים יקרות. היו אנשים שחיפשו את הארץ הזאת כדי למצוא את "עץ החיים".
- 25 למה אנחנו מחפשים את הארץ הזאת? למה אנחנו כותבים עליה? חולמים עליה? עושים עליה סרטים? אולי מפני שאנחנו פוחדים: פוחדים להיות

לעולם לא - אף פעם לא

תקופה - זמן בהיסטוריה

למאכל - לאכול

מלאך - angel

רעיון - משהו שחושבים,

idea

אגדה - סיפור לא אמת

מבוגר - איש, לא ילד

פיה - רשע - רע מאד

בנות ים - סִינְדֵּנֹת

חוק - law

עף (לעוף) - כמו ציפור

ציפור -

אמיתית - באמת

כוכב -

נמצא - הוא

כוש - אפריקה

אשור - Assyria

נהר פרת - Euphrates

river

נהר חידקל - Tigris

חוקר - researcher

תרגילים

א) כתבו את המילים המודגשות שוב - שתי מילים לכל מילה כמו בדוגמה.

לחייך ורודה	הנחי שלך
שערך שחור	
עיניך כחולות	
עורך לבן	
אפך חמוד וקטן	
צווארך ארוך	
הפרח שבידך אדום	
ליברך...	

שם העצם בנטייה

ילד	ילדה < ילדת	ילדים < ילדי	ילדות
ילְדִי	ילדְתִי	ילדֵי	ילדוּתִי
ילְדָךְ	ילדְתְּךָ	ילדֵיךָ	ילדוּתֵיךָ
ילְדָאָ	ילדְתָּאָ	ילדֵיָאָ	ילדוּתֵיאָ
ילדוֹ	ילדתוֹ	ילדיוֹ	ילדותיוֹ
ילדָהּ	ילדתָהּ	ילדיהּ	ילדותיהּ
ילדנּוּ	ילדתנּוּ	ילדינּוּ	ילדותינּוּ
ילדְכֶם	ילדתְכֶם	ילדיכֶם	ילדותיכֶם
ילדְכֶן	ילדתְכֶן	ילדיכֶן	ילדותיכֶן
ילדְהֶם	ילדתְהֶם	ילדיהֶם	ילדותיהֶם
ילדְהֶן	ילדתְהֶן	ילדיהֶן	ילדותיהֶן

ב) במקום הנסיך לשלגיה - קראו וכתבו:
א. הגמדים מספרים על שלגיה: לַחֲיִי...

ב. שלגיה מספרת מה הנסיך אמר לה: לַחֲיִי...

ג) כתבו את המילה בשתי מילים בתוך הסוגריים, כמו בדוגמה.

מי היא?

1. הוריה (פּוֹרֵט שֵׁנָה) הם מלך ומלכה, שיערה () צהוב, עיניה ()

כחולות, ביום הולדתה () ה-16 היא הלכה לישון ולא קמה, עד שאהובה

() בא על סוסו () ונתן לה נשיקה.

2. שיערה () אדום, על פניה () הרבה נקודות חומות, אביה

() היה קפיטן של אנייה, ידיה () חזקות מאוד והיא יכולה להרים

את סוסה () בידים.

3. אימה () מתה כשהיא הייתה קטנה, היא גרה עם אביה ()

ואשתו () ועם בנותיה () הרעות של האם (אימא). היא שכחה את

נעלה () במסיבה כשרצתה לחזור לביתה () ב-12:00 בלילה.

ד) התאימו את הטקסט לתמונה. על איזו ילדה מספרים במספר 1, במספר 2. במספר 3?

סינדרלה

מהדורת ניסוי זמנית

שלגיה

בילבי (פיפי)

בהילוך שני

כותבים

(ה) כתבו על ילדה אחרת כמו בתרגיל ג) ושאלו את חבריכם מי היא, השתמשו בצורות שם העצם בנטייה.

קראו את השיר.

© ילדתי עצמי עיניים¹

עצמי עיניים - תסגרי את העיניים

עת - זמן

כה - כל כך

ציפית - חיכית

נער חמד - בחור נחמד

מטפס - עולה

אך - אבל

אינך נרדמת - לא נרדמת

עימו - עם + הוא = איתו

בהונות - אצבעות

גמד - איש קטן

מילים: יעקב רוטבליט

ילדתי עצמי עיניים,

באה העת ילדה לישון,

החלום שכה ציפית לו,

כאן מעבר לחלון.

לא יכול לבוא עדיין,

קודם ילדה לישון.

בא אלייך נער חמד,

לחלון הוא מטפס.

אך אם את אינך נרדמת,

איך יוכל להיכנס?

ועימו עומדים לבטח,

מחכים על בהונות.

גמדים שבעה בפתח,

בחולצות קטנות-קטנות.

ילדתי עצמי עיניים,